

WETS

Straf uitzitten in Nederland?

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat mensen na hun gevangenisstraf goed terugkeren in de maatschappij. Dan is de kans kleiner dat ze opnieuw in de fout gaan. Maar als je in het buitenland vastzit, is goed terugkeren in de maatschappij veel moeilijker.

Daarom is het mogelijk gevangenisstraf uit te zitten in Nederland. Dat heet strafoverdracht. Er zijn twee wetten voor strafoverdracht: WOTS en WETS. Dit informatieblad gaat over de WETS.

Strafoverdracht met de WETS, hoe is dat geregeld?

De WETS gaat over strafoverdracht tussen Nederland en landen in de Europese Unie. WETS betekent: *Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties*. De WETS is in Nederland ingevoerd op 1 november 2012. In de wet staan de nieuwe Europese afspraken over strafoverdracht.

Belangrijk: welke landen doen mee in de WETS?

U kunt alleen gebruik maken van de WETS als het land waar u bent veroordeeld ook een eigen, nationale wet heeft met de nieuwe Europese regels voor strafoverdracht. Welke landen dat zijn, staat op www.dji.nl (homepage -> Direct naar -> Strafoverdracht).

Belangrijk: geen WETS, wel WOTS

Bent u Nederlander en zit u in de gevangenis in een land dat niet meedoet in de WETS? Dan geldt voor u waarschijnlijk de WOTS. Lees dan het informatieblad *WOTS - voor Nederlandse gevangenen in het buitenland*.

IOS

Strafoverdracht valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. De afdeling *Internationale Overdracht Strafvonnissen (IOS)* voert de wetten voor strafoverdracht uit namens de minister. IOS hoort bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) in Den Haag.

Voorwaarden voor de WETS ('inkomend')

Voor strafoverdracht met de WETS gelden voorwaarden. Het zijn in totaal acht voorwaarden. U en het land waar u bent veroordeeld moeten aan alle acht voorwaarden voldoen. Anders komt u niet in aanmerking voor strafoverdracht met de WETS.

1 Binding met Nederland

Voor strafoverdracht met de WETS moet u 'binding' hebben met Nederland. Dat betekent dat u een Nederlands paspoort heeft én in Nederland woont, werkt of studeert of hier familie heeft. Het doel van de WETS is namelijk dat u goed terugkeert in de maatschappij. Dat kan niet zonder binding met Nederland. IOS controleert of u voldoende binding heeft met Nederland. IOS kan in de gemeentelijke basisadministratie zien of u in

Nederland woont. En of uw partner, ouders of kinderen in Nederland wonen. Als zo niet duidelijk wordt of u binding heeft met Nederland, stuurt IOS u een brief met een vragenlijst op die u moet invullen. Of IOS vraagt de reclassering te onderzoeken of u binding heeft met Nederland. Dit onderzoek duurt ongeveer zes weken. Het gebeurt alleen als u bekend bent bij Bureau Buitenland van de reclassering en als u geen bezwaar heeft tegen het onderzoek.

Verblijfsvergunning

Heeft u een verblijfsvergunning voor Nederland? Ook dan kunt u in aanmerking komen voor strafoverdracht. Maar dan moet u wel in Nederland wonen en werken of hier ook familie hebben. En u en het land waar u bent veroordeeld moeten ook aan de andere voorwaarden voldoen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) kan uw verblijfsvergunning intrekken omdat u in het buitenland veroordeeld bent. De IND kijkt naar uw situatie, hoe lang u al in Nederland woont en hoe hoog uw straf is. Is de IND inderdaad van plan ('voornemens') uw verblijfsvergunning in te trekken? Dan besluit de minister van Veiligheid en Justitie dat de strafoverdracht niet doorgaat. Want dan is er geen 'resocialisatiebelang' in Nederland.

2 Regel: nog voldoende straf

Het doel van strafoverdracht is dat we u kunnen helpen bij een goede terugkeer naar de maatschappij. Daar is tijd voor nodig. Daarom moet er nog voldoende straf ('strafrestant') over zijn op het moment dat u in Nederland aankomt. Als dat er niet is, gaat de strafoverdracht niet door.

3 Rechtszaak is klaar

Uw strafprocedure (de rechtszaak en de uitspraak) is afgerond. U kunt ook niet meer in hoger beroep gaan.

4 Gevangenisstraf

U bent veroordeeld tot een gevangenisstraf of vrijheidsbenemende maatregel.

5 Ook in Nederland strafbaar

U bent veroordeeld voor iets wat in Nederland ook strafbaar is.

6 Beide landen akkoord

Het land waar u veroordeeld bent én Nederland zijn allebei akkoord met de strafoverdracht. Het land van veroordeling is niet verplicht de straf over te dragen. En Nederland is niet in alle gevallen verplicht de straf over te nemen.

7 Vonnis: op of na 5 december 2011

De WETS geldt alleen als het vonnis *op of na 5 december 2011* onherroepelijk is geworden. 'Onherroepelijk' betekent dat de rechtszaak klaar is en dat u niet meer in hoger beroep kunt gaan. Is uw vonnis onherroepelijk geworden vóór 5 december 2011? Dan geldt voor u niet de WETS, maar wel de WOTS. Informatie hierover staat in het informatieblad *WOTS - voor Nederlandse gevangenen in het buitenland*.

8 Het land waar u vastzit, moet ook een eigen, nationale wet hebben met de nieuwe Europese regels voor strafoverdracht.

Welke landen dat zijn, staat op www.dji.nl (homepage -> Direct naar -> Strafoverdracht).

Regels voor de strafoverdracht zelf

Behalve de voorwaarden zijn er nog vier belangrijke regels voor strafoverdracht met de WETS:

1 De buitenlandse straf wordt voortgezet

Bij de WETS wordt uw straf voortgezet. Dat betekent dat de straf die u in het buitenland kreeg, in Nederland hetzelfde blijft. Ook al is die straf hoger dan wat in Nederland normaal is.

Twee uitzonderingen

Het is niet altijd zo dat de straf wordt voortgezet bij overdracht met de WETS. Er zijn twee uitzonderingen:

1) als uw straf *hoger is dan de maximumstraf* die in Nederland geldt voor het misdrijf waarvoor u bent veroordeeld. Geldt dit voor u? Dan wordt uw straf aangepast naar de Nederlandse maximumstraf.

Voorbeeld maximumstraf

S. is in Roemenië veroordeeld tot 17 jaar gevangenisstraf omdat hij 2900 XTC-pillen wilde verkopen. In Nederland is de maximumstraf hiervoor 8 jaar. Komt S. naar Nederland voor strafoverdracht, dan wordt de straf niet hoger dan 8 jaar. Het gerechtshof in Arnhem oordeelt hierover. Roemenië moet akkoord gaan met de nieuwe straf. S. en Roemenië moeten ook aan alle voorwaarden voor strafoverdracht voldoen.

2) als er een *terugkeergarantie* is (zie bij 'Wat verder belangrijk is bij de WETS').

2 Binnen 90 dagen beslissen

Nederland en het land waar u vastzit moeten *binnen 90 dagen* een besluit hebben genomen over de strafoverdracht. Deze 90 dagen gaan in op de dag dat Nederland de aanvraag ontvangt. Die aanvraag heet: certificaat. De tijd die nodig is om het certificaat compleet te maken, op te sturen en te controleren, zit er dus niet bij in. Dat kan in de praktijk betekenen dat de hele procedure langer duurt.

Gaat de strafoverdracht door? Dan moet het land waar u vastzit ervoor zorgen dat u *binnen 30 dagen* naar Nederland wordt gebracht. In bijzondere situaties kan dit iets langer duren. De 30 dagen gaan in op de dag dat Nederland instemt met de strafoverdracht.

3 Instemming van de gevangene is niet verplicht

Overdracht met de WETS kan gebeuren zonder uw instemming. Het land waar u vastzit vraagt wel wat u van de strafoverdracht vindt. Maar de strafoverdracht kan ook doorgaan als u het er niet mee eens bent.

4 Het land waar u vastzit, neemt de eerste stap

In de WETS geldt de regel: het land waar de gevangene vastzit, neemt de eerste stap voor de strafoverdracht. Dat is niet verplicht. En u heeft ook niet automatisch recht op strafoverdracht. Maar u kunt wel zelf laten weten dat u in aanmerking wilt komen voor strafoverdracht. Dat moet u doen bij de gevangenis waar u vastzit. Soms gaat dat met een formulier. U kunt het ook laten weten via uw advocaat.

Wat verder belangrijk is bij de WETS

Terugkeergarantie

Terugkeergarantie is een afspraak tussen Nederland en het land waar u vastzit, nadat u bent overgeleverd. De afspraak betekent dat beide landen moeten meewerken aan strafoverdracht.

Voorbeeld terugkeergarantie

P. is op verzoek van België in Nederland opgepakt. Want hij heeft in België een misdrijf gepleegd. Er is nog geen strafzaak geweest voor dat misdrijf. Nederland kan dan met België afspreken: wij leveren P. aan België over, en we spreken een terugkeergarantie af. De rechtszaak van P. is dan in België. Maar voor het uitzitten van zijn straf komt P. terug naar Nederland. Na P.'s veroordeling werken Nederland en België allebei mee aan de strafoverdracht.

Belangrijk: straf volgens de Nederlandse strafmaat

Als er een terugkeergarantie is afgesproken, wordt uw straf niet voortgezet zoals normaal bij WETS. In plaats daarvan wordt uw straf veranderd in de straf die in Nederland gebruikelijk is. Dus: voor u geldt dan de Nederlandse strafmaat. Het gerechtshof in Arnhem bepaalt de Nederlandse straf.

V.i.-regeling

V.i. betekent *voorwaardelijke invrijheidsstelling*. Een gevangene kan eerder worden vrijgelaten. Dat mag alleen op voorwaarde dat hij of zij tijdens de proeftijd niet opnieuw een misdrijf pleegt. Soms zijn er nog andere voorwaarden. Zoals het verplicht volgen van een behandeling of toezicht door de reclassering. De regels voor v.i. verschillen per land. In Nederland komen gevangenen meestal voorwaardelijk vrij als ze twee derde van hun straf hebben uitgezeten.

Hoe gaat v.i. bij de WETS?

Bij strafoverdracht met de WETS geldt de Nederlandse v.i.-regeling. Maar Nederland kan wel de buitenlandse v.i.-datum overnemen. Dit kan alleen als:

- 1) deze datum gunstiger is voor de gevangene (dus eerder) én
- 2) als de datum zeker is.

Bij verandering van de v.i.-datum blijft de totale straf even lang. Ook blijft de Nederlandse v.i.-regeling van toepassing.

Voorbeeld v.i.-regeling bij WETS

G. kreeg in Engeland zes jaar cel voor drugsmokkel. Blijft G. in Engeland vastzitten? Dan komt hij na drie jaar voorwaardelijk vrij (namelijk na de helft van zes jaar). Zijn proeftijd is ook drie jaar. En wat gebeurt er als de v.i.-datum van G. wordt aangepast aan de Nederlandse regels? Dan komt G. voorwaardelijk vrij na vier jaar (namelijk op twee derde van de hele straf van zes jaar).

Dit betekent dat voor G. de Engelse regels gunstiger zijn dan de Nederlandse. Daarom neemt Nederland in dit geval de v.i.-datum van Engeland over. Voor G. betekent dit: voorwaardelijk vrij na drie jaar, met een proeftijd van drie jaar. De totale straf blijft zes jaar.

Is strafovername verplicht?

Nee, het andere land en Nederland hoeven niet mee te werken aan strafoverdracht. Beide landen kunnen altijd besluiten er niet aan mee te werken. Bijvoorbeeld omdat er nog een onderzoek naar u loopt, of omdat u een zeer ernstig misdrijf heeft gepleegd.

Maar Nederland moet de straf in principe wél overnemen als:

- 1) u een Nederlands paspoort heeft en *aantoonbaar* in Nederland woont;
 - 2) u een Nederlands paspoort heeft en *ongewenst* bent verklaard in het land waar u nu verblijft.
- IOS controleert of u een Nederlands paspoort en woonadres heeft, en of u ongewenst bent verklaard.

Is strafoverdracht een recht van de gevangene?

Nee, u heeft niet automatisch recht op strafoverdracht met de WETS. U kunt wel zelf aangeven dat u in aanmerking wilt komen voor strafoverdracht. De strafoverdracht met de WETS kan ook doorgaan als u het er niet mee eens bent.

Meer informatie

Wilt u meer weten over WETS of een ander onderwerp dat hiermee te maken heeft? Dit kunt u doen:

1 contact opnemen met IOS:

-> bel de Informatielijn WETS WOTS: 08807 25 963

Vanuit het buitenland: 00 31 8807 25 963

Geopend maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 12.00 uur. Ook advocaten en familieleden die vragen hebben over strafoverdracht kunnen dit nummer bellen.

-> of schrijf naar: IOS, Postbus 30132, 2500 GC Den Haag.

2 kijken op www.dji.nl

(homepage -> Direct naar -> Strafoverdracht).

3 meer lezen in het informatieblad *Procedure bij internationale strafoverdracht naar Nederland met de WETS - voor Nederlandse gevangenen in de Europese Unie.*

Colofon

Dit informatieblad is een publicatie van:
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132 | 2500 GC Den Haag

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend. DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit informatieblad.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, maart 2013